

عوارض جانبی دوی توبرکلوز

دوای سل ممکن است اثرات جانبی داشته باشند. اگر هرگونه شک دارید، به پرستار یا پزشک خود اطلاع دهید.

بیشتر عوارض جانبی داروهای تی‌بی خفیف هستند و هنگام ادامه مصرف دارو یا با کاهش مصرف می‌توانند تسکین پیدا کنند. در میانگین، یک نفر از هر ده نفری که درمان معمولی تی‌بی را دریافت می‌کنند، عوارض جانبی شدیدتری دارند. در موارد چینی، ممکن است لازم باشد موقتاً داروها را متوقف کرد.

مصرف دوای سل و برخی دوای دیگر به طور همزمان باید در نظر گرفته شود. بنابراین، مهم است که پزشک با تمام دوای که شما مصرف می‌کنید (دوی دیابت، جلوگیری از لخته شدن خون، کانتراسپتیوها و غیره) آشنا باشد. اگر شما هرگونه داروی گیاهی یا مکمل غذایی مصرف می‌کنید، به پزشک خود اطلاع دهید، زیرا این دوای ممکن است با دوی سل به صورت نامطلوب تعامل داشته باشند.

مصرف دوای سل و برخی دوای دیگر به طور همزمان باید در نظر گرفته شود. بنابراین، مهم است که پزشک با تمام دوای که شما مصرف می‌کنید (دوی دیابت، جلوگیری از لخته شدن خون، کانتراسپتیوها و غیره) آشنا باشد. اگر شما هرگونه داروی گیاهی یا مکمل غذایی مصرف می‌کنید، به پزشک خود اطلاع دهید، زیرا این دوای ممکن است با دوی سل به صورت نامطلوب تعامل داشته باشند.

اثرات جانبی خفیف داروهای سل بیشتر اتفاق می‌افتند و غیر مطلوب هستند، اما جلوگیری از ادامه مصرف داروها را نمی‌کنند. به شخص مسئول درمان خود اطلاع دهید تا سعی کنند راهی برای کاهش این عوارض پیدا کنند. اثرات جانبی خفیف عبارتند از:

- ادرار، ترشحات دهانی یا اشک‌های رنگ نارنجی. این اثر توسط داروی rifampicin ایجاد می‌شود. لنزها هم ممکن است رنگ پیدا کنند، بنابراین در طول درمان با rifampicin از آنها استفاده نکنید.
- قرمزی و خارش پوست در نور آفتاب. برخی از دوای سل مانند pyrazinamide باعث حساسیت پوست به نور آفتاب می‌شوند. پزشک شما به شما پیشنهاد خواهد کرد از ضد آفتاب استفاده کنید یا پوست خود را محافظت کنید.
- آکنه به دلیل درمان با isoniazide ممکن است بدتر شود. این مشکل با درمان‌های موضعی برای جوش‌های پوستی درمان می‌شود.
- ریزش مو به دلیل درمان با isoniazide ممکن است رخ دهد. این مشکل پس از پایان درمان بهبود می‌یابد.
- ممکن است 2 تا 3 ساعت پس از مصرف داروهای rifampicine یا pyrazinamide سرخی و خارش فصلی صورت گیرد. این علائم با محصولات آنتی‌هیستامین قابل درمان هستند.
- سرخی دوره‌ای صورت همراه با سردرد، تپش قلب، افزایش یا کاهش فشار خون (که ممکن است منجر به عیش کردن شود) با مصرف غذاهای حاوی تیرامین یا هیستامین در طول درمان با ایزونیاژید مرتبط است. زمان شروع واکنش به صورت فردی است. با اجتناب از مواد غذایی زیر در طول درمان با ایزونیاژید می‌توان واکنش را پیشگیری کرد:
  - پنیرهای سنتی
  - شراب قرمز
  - ماهی تن
  - سوسیس و کالباس خشک شده
- خستگی، مشکلات تمرکز، عصبانیت، نوسانات خلقی. برای مقابله با این علائم ممکن است به شخصی صحبت کردن و از پشتیبانی عزیزان یا همراهان کمک دریافت کنید.
- اختلالات خواب. این علائم با ورزش، کاهش مصرف کافئین و مصرف ملاتونین کاهش می‌یابد.

- خشکی دهان. به بهداشت دهان روزانه خود توجه کنید، به مقدار کافی آب بنوشید (حداقل ۱/۵ لیتر / روز برای بزرگسالان). می‌توانید از محصولات موضعی برای خشکی دهان (بدون نیاز به نسخه پزشکی) یا روغن آشپزی یا روغن زیتون برای مرطوب کردن اغشته به اسیدهای چرب برای درمان استفاده کنید.
- طعم فلزی در دهان. جویدن آدامس زاکاریتول یا پاستیل گلو ممکن است علائم را کاهش دهد.

تأثیرات جانبی شدید نادر هستند، اما در صورت ظهور آنها، دواهای که مشکل را ایجاد کرده است، باید حداقل به طور موقت متوقف شود. اگر علائم زیر را مشاهده کردید، باید بلافاصله با فرد مسئول درمان یا خدمات اورژانسی تماس بگیرید:

- استفراغ و درد شدید شکم
- تغییر رنگ پوست یا بخش سفید چشم به زرد
- به دلیل هیپاتیت ناشی از دواهای سل ممکن است این علائم رخ دهند. در طول درمان، عملکرد کبد از طریق آزمایش خون به‌طور منظم نظارت می‌شود.
- تب و آزار پوستی و حباب زدگی پوست
- تورم لثه، لب یا پلک‌ها و کوتاهی نفس
- درد شدید در مفاصل یا عضلات که جلوگیری از حرکت را دارد
- سرگیجه
- وزوز گوش یا بدتر شدن شنوایی
- کاهش میزان ادرار، رنگ ادرار به رنگ بسیار تیره تغییر می‌کند
- بدتر شدن بینایی
- تشنج
- توهمات (دیدن یا شنیدن چیزهای عجیب)
- افکار خودکشی و تغییرات شدید مزاج

اثرات جانبی داروهای تی بی را می‌توان تا حدی پیشگیری کرد. به عنوان مثال، دواهای ایزونیازید اغلب باعث نوروپاتی محیطی می‌شود، علائم آن شامل احساس کم‌حسی، درد یا لرزش دست و پا هستند. این اثرات جانبی با مصرف مکمل ویتامین ب6 پیشگیری می‌شوند.